

De Heilige Oda 1300 jaar

Achtergrondinformatie voor leerkrachten – Heilige Oda

1. Wie was Oda?

De heilige Oda leefde in de 7e eeuw en werd geboren als **Schotse prinses**. Zij was blind vanaf haar geboorte, wat voor haar vader – de koning – een groot verdriet was. Hij hoopte dat Oda ooit genezen zou kunnen worden en stuurde haar daarom op reis naar **Luik**, waar bij het graf van de heilige Lambertus wonderen zouden gebeuren.

Oda bad vurig om genezing, en volgens de overlevering gebeurde het wonder:

Oda kon zien.

Dit moment veranderde haar leven. Ze voelde zich diep door God gezien en verlangde ernaar haar leven verder te wijden aan dienstbaarheid en eenvoud.

Terug in Schotland botste Oda met haar vader. Hij wilde dat zij zou trouwen en koningin zou worden; Oda wilde een leven van geloof en eenvoud. Ze verbrak symbolisch met haar prinsessenbestaan door haar **kroon af te zetten en kapot te trappen**. Het conflict liep zo hoog op dat Oda vluchtte.

2. Oda als pelgrim – een leven onderweg

Samen met een metgezellin verliet Oda Schotland en begon zij aan een lange **pelgrimstocht** door Europa. Ze bezocht heilige plaatsen zoals **Rome** en **Monte Gargano**. Deze reizen hielpen haar om richting te vinden in haar leven – zoals zoveel pelgrims toen én nu ervaren.

Na haar reizen trok Oda door de Lage Landen. Ze woonde korte tijd in **Venray** en **Weert**, steeds in eenvoud, vaak in kleine hutjes op de heide. De verhalen vertellen dat **eksters** haar aanwezigheid bij dorpelingen verraadden, maar haar ook beschermden – zelfs tegen haar vader toen hij haar opnieuw probeerde te vinden.

Uiteindelijk vestigde Oda zich in **Rode** in Brabant, het huidige **Sint-Oedenrode**. Daar leefde zij als een wijze, gelovige vrouw die mensen ontving, troostte en raad gaf. Oda overleed rond haar 36e jaar.

3. Wondertekens en heiligheid

Volgens de traditie verscheen na Oda's dood een **licht boven haar graf**: een teken van heiligheid. Mensen bezochten haar graf om **troost, genezing en nabijheid van God** te zoeken. Veel pelgrims getuigden van bijzondere ervaringen.

Zo groeide haar verering en bouwden de bewoners van Rode op haar graf een kapel. Later werd dit de basis voor wat nu de **Sint-Martinus- en Odakerk** is. Oda werd steeds belangrijker in de regio en uiteindelijk erkend als **heilige** binnen het bisdom 's-Hertogenbosch.

4. Wat is heiligheid?

Heilig betekent 'hoort bij God'. In de katholieke traditie is een *heilige* iemand die op een bijzondere manier laat zien wat het betekent om vanuit **geloof, hoop en liefde** te leven. Heiligen zijn geen perfecte mensen, maar mensen die anderen helpen om dichter bij God te komen.

Oda wordt vereerd:

- omdat zij een leven van eenvoud en trouw aan haar roeping koos;
- omdat zij mensen hielp en troostte;

- omdat er bij haar leven én na haar dood verhalen van genezing en hoop ontstonden.

Heiligen worden op allerlei manieren herdacht: met **beeldjes, iconen, feestdagen, prentjes, medaillons** en pelgrimsoorden. Ook vernoemen mensen kinderen, scholen of plekken naar hen (zoals de **Odaschool**).

De feestdag van Oda is **27 november**.

5. Verering van Oda in Sint-Oedenrode

Sint-Oedenrode draagt haar naam, omdat Oda hier haar laatste jaren doorbracht en er begraven werd. Tot op de dag van vandaag bezoeken mensen:

- de **Odakapel** op het kerkhof,
- de **Martinuskerk**,
- en plaatsen die met Oda's leven verbonden zijn.

In de traditie wordt Oda aangeroepen als **beschermheilige tegen blindheid en oogkwalen**. Een oud volksgeloof zegt dat zij het dorp beschermt tegen **storm en onweer**.

Er zijn typisch Rooise verhalen en voorwerpen die bij haar verering horen:

- **reliëken**: overblijfselen uit haar graf, zoals beenderen en haar rieten staf;
- **beelden en schilderijen** waarin Oda vaak wordt afgebeeld met:
  - een **ekster**,
  - een **staf**,
  - een **evangelieboek**,
  - haar **kroon onder haar voeten** (symbool voor haar keuze voor eenvoud).

6. Oda en kinderen

In het schoolproject laten we kinderen kennismaken met thema's die uit Oda's leven voortkomen:

Blindheid en kijken met andere zintuigen

Oda leefde als blind meisje. Kinderen leren dat blindheid moeilijke en mooie kanten kent: je mist zicht, maar andere zintuigen worden sterker. Je hebt anderen nodig, maar je kunt ook veel zélf.

Bidden en vertrouwen

Oda bad om hulp en vond kracht in haar geloof. Bidden wordt aan kinderen uitgelegd als: praten met God, je hart openen, vragen om hulp of troost – of gewoon bedanken.

Bedevaart of pelgrimstocht

Oda's reizen laten zien dat geloven ook zoeken en onderweg zijn kan zijn. Mensen gaan op bedevaart of pelgrimstocht om rust te vinden, om iets aan God toe te vertrouwen of om richting te zoeken in hun leven. Zo kun je bijvoorbeeld Oda's reis naar Luik een bedevaart of pelgrimstocht noemen. Degene die zo'n reis maakt noem je een pelgrim.

Een eigen weg kiezen

Oda koos een weg die niet vanzelfsprekend was. Haar verhaal raakt aan thema's van groei, identiteit en keuzes maken — waardevol voor kinderen in alle leeftijdscategorieën.

7. Symbolen in Oda's verhaal

- **Kaars** – symbool voor hoop, vertrouwen, het zoeken naar licht in moeilijke tijden.
- **De staf** – een teken van onderweg zijn, van pelgrim-zijn.
- **De kroon** – staat voor verwachtingen van buitenaf: welke “kronen” krijgen kinderen van huis mee, en welke weg kiezen zij zelf?
- **De ekster** – een dubbelzinnig symbool: hij verraadt Oda, maar beschermt haar ook. Goed en kwaad zijn soms met elkaar verweven.
- **De Bijbel** – Oda's kompas; verwijst naar het zoeken naar richting in je leven.

8. Waarom Oda vandaag nog betekenis heeft

Het verhaal van Oda gaat over:

- anders zijn en je plek zoeken,
- trouw blijven aan wat voor jou belangrijk is,
- leven vanuit eenvoud en geloof,
- moed hebben om keuzes te maken,
- troost en nabijheid bieden als iemand het moeilijk heeft.

Daarom blijft Oda een geliefde heilige en een bijzonder voorbeeld voor kinderen en volwassenen.